

Ros es. Inde loqui rosas, proverbium est, ut observat Pierius Hierogly. lib. 55. fol. 401. Nostri Martyres, dum verba proferebant, quibus fidei Christianæ attestabantur, extrinsecus accessito fusi sanguinis lenocinio, loqui rosas dicebantur; rosas nobis dixisse, rem gratam nunciasse, putandum est: rosas, inquam, inter spinas: ut enim scitè Ambros. lib. 7. in Lucam c. 12. Rosæ Martyrum sunt: sunt enim spinæ rosarum, quia tormenta sunt Martyrum.

395 Haec tenus dictis de liliis, & rosis pro publica Martyrum testificatione, splendor adiit ex Psal. 59. Inscriptione, in quo sermo litterarius est de insigni Ecclesiæ communitate à calamitate scilicet maxima in maximam exaltationem, & gloriam: atque hoc per Davidis, & eorum, qui eum sequebantur, comparationem, quos Deus prius valde affixit, sed valde postea eosdem exaltavit. Inscriptur ergo Psalmus, ita Pro his, qui immutabuntur, in tituli inscriptionem ipsi David in doctrinam. Duplex vox Hebreæ susan, & eeduth, sic vertuntur à Pagnino, Aria, & alii: Victor super lilyum testimonii, à Complutensis, & S. Hieronymo Victorii pro liliis testimonium; à Rabbi Stephano: Praefecto cantorum super ros à testimonio, insigne aureum David ad docendum, à Treveto: de rosis testimonio. Putaverim lilia, seu rosas testimonii, id est, martyrii, esse vocalia Martyrum testimonia in fidei causa, unde illis insigne aureum, seu aureola Doctorum, & Martyrum in Ecclesia Christiana. Ut vero apparet mysterium hoc latitare sub arcana illa inscriptione, premantur Psalmi ipsius argumentum proxime datum, & verba præfertim v. 8. Meus est Galaad, & meus est Manasses, & Ephraim fortitudo capitum mei, Juda Rex meus. Ubi Galaad idem est atque acervus testimonii, seu martyrii; ut notant August. Beda, Bruno, Hilarius, & alii Patres Latini, & Expositores sacri, existimantes sermonem hic esse de testium five Martyrum multitudine. Augustini hæc sunt. Galaad habet interpretationis suæ vocem, & magni sacramenti. Interpretatur enim acervus testimonii in Martyribus? Meus est Galaad, meus est acervus testimonii, mei sunt Martyres veri. Consonat S. Bruno. Qui deinde pendens sequentia verba, statuit, eos, qui Galaad appellati fuerant, esse etiam Manassem, id est, obliviscientes omnem terrenum favorem, & pro sua charitate in tribulatione militantes: subdit etiam, iflum Galaad, qui & Manasses est, dici quoque Ephraim id est, fructificanter alios in fide per prædicationem, & constantiam suam. Et quia Christianum publicè confitentur, Juda appellantur, id est, confessio, ob quam coronâ donantur, ut Reges, & triumphatores.

Ab iisdem myrrha prima sunt.

396 Denique, Martyrum labia non liliis modo assimilantur, sed stillare dicuntur probatissimos myrrhae liquores suavitatis eximiæ: labia ejus lilia distillantia myrrham primam. Quorsum vero hæc myrrha distillatio? Sanè ut ostendatur, ad illos signatum

spectare verborum lilia seu rosas, qui martyrii amaritudines degustarunt, & mortis acerbitatem pro Christo: appellatio enim myrræ morteni significat, ut observat ex litteris inspiratis S. Nyssenus Orat. 14. in Cantica: S. Nyss.

Et Orat. 11. dixerat; myrrham esse symbolum mortis, nemo est qui ambigat. Ast requires, cur

Martyrum perpessiones non cum myrra qua-

vis, sed cum myrra prima componantur?

Scimus ex Sacra Scriptura, myrrham primam appellari primum myrræ florem seu fudo-

rem è myrra arbore sponte, ac liberè fluentem, quæ quidem selectissima est, & cui nulla preferitur, ut Plinius notat lib. 12. cap. 15. &

de qua Exodi 30. 23. Sume tibi aromata pri-

ma myrræ, & eleæ. LXX. vertunt, florem

myrræ eleæ. Ex Hebreo Sanctes Pagni.

myrræ liberè fluentis, vel etiam myrræ li-

bertatis, seu libera. Stillari ergo è Martyrum

labiis myrrham primam, selectam, florem

myrræ, sed myrrham liberam, & liberè

fluentem, quid sit, præclarè ostendit S. Gre-

gorius Magnus in illa Cant. verba. Myrra S. Grego-

benè prima esse dicitur; quia nullus sic morti-

ficatur, quomodo ille, qui pro Christo martyrio

finitur. Primam enim dixit, non pro tempore, Myrra pri-

sed pro dignitate. Planè supremum tenent di-

gnitatis gradum acerba Martyrum tormenta,

ma, id est, præcipua, et

mors: ut enim S. Valerianus Hom. 15. de

bono Martyrii: Quid pretiosius esse potest illa

morte, quæ in conflitu pugna hostilibus telis S. Valer.

nescit cedere? Inter selectum hoc amaritudi-

nis genus, miros ex se odores afflant Martyrum

testimonia, unà simul odore Christiani nomi-

nis suavissimo latissimè diffuso: Christi enim

suauis odor sunt in omni loco.

397 Illud etiam addo: cùm hæc Martyrum

testificatio cruore purpurata, si non invita,

& reluctans, sed spontanea omnino, & volun-

taria usque ad mortem; id est illorum labia ap-

pellari reor lilia distillantia myrrham liberam,

seu libertatis. Amat enim Deus, quæ sibi of-

feruntur sponte ac liberè offerri. Ps. 118. v. 108.

Voluntaria oris mei beneficia fac Domine.

Mittebatur Isaías Jesum testaturus, & Chri-

stum esse, & Dei Filium, aliaque ejusdem

Christi magnalia in terris nascituri ex Ma-

tre Virgine: pro quorum publico testimo-

nio tormenta, & mortem subituras erat, ve-

rè Martyr effectus; ut vero hæc testificatio

Deo esset gratissima, voluntarium oris fa-

cificium expostulatur; quod ipse libentissi-

mè obtulit, & offerebat quoties doctrinæ re-

velatæ attestabatur, implente Christo sui

confessoris os uberrimè Spiritus Sancti gra-

tiæ, & divinissimo afflatu, tanquam volun-

tarium organum, ut rectè expendit Ambros.

Ser. 14. ad ea Ps. verba premens illud Isa. c.

6. Ecce ego mitte me. Quod abundè etiam in

publica nostrorum Martyrum testificatione

apparet, myrrham efflante liberam, sive li-

bertatis, quia spontaneo, ac promptissimo a-

nimo efformata est, omni prorsus tormento-

rum, & mortis longè amandato timore. Sa-

tis hæc de publica Martyrum testificatione

in fidei causa.

LIBER SECUNDUS QUALIS, QUANTA QUESIT MARTYRII, AC MARTYRUM dignitas, & eminentia.

Ideor tractationem auspicari pugnacem, contentiosam, ac proinde minus illi gratam, cuius palatum mellita omnia anhelat. At enim vero pugnax erit, sed jucunda; contentiosa, sed delectabilis: pugnabo sine contentione, contendam sine pugna: quandoquidem non acri, sed pacato, & amæno agendum nobis erit stylo. Aspera duæta inscribo, sed amæna vireta ostendam. Quod si vero leviter pungentes disputationis aculeos offendas, scito tam, inter spinas nitere rosarum flosculos purpurearum, supremum nempe Martyrii, ac Martyrum principatum.

CAP. I.

Patrum suffragia pro statuenda universim Martyrii, ac Martyrum dignitate, & eminentia.

398 *U*isque adeò ingentia sunt pro Martyrii, ac Martyrum dignitate, & eminentia, data à Sanctis Ecclesiæ Proceribus encomia, ut videantur, Martyrum, ac Martyres ad summum dignitatis culmen in Ecclesiastica Hierarchia extulisse. Ut ergo nos huic Martyrum sublimitati astruendæ strenuum navemus operam, in primis audire lubet SS. Patres, & magnas illas mentes, quas ad nostram doctrinam Servator hominum Deus illuminavit; ut non sine præeunte face rem aliqui forsitan obscuram aggrediamur; vel tandem fabricæ fastigium scandamus, quin præiactum sit lapideum fundamentum.

399 *S*e Ephrem Syrus Encomio 1. in SS. Martyres, sic eos magnifice commendat. Beati ergo sunt hi Christi Pugiles, qui lucem, & vitam modò eternam participant: fidei columnæ, & charitatis vincula: viva fundamenta, & qui omnia nunc continent: filii castæ, ac venerande Christi Ecclesiæ: tressæ graves Sion, quæ in cælis est. Expende sublimitatis gradus; viva totius Ecclesiæ fundamenta sunt: deinde fidei columnæ: ac demum tressæ graves Sion, quæ in cælis est. Non aliter melius exprimi poterat supra Martym eminentia in Ecclesia Christiana. Dum enim immensum Martym pondus, cruciamenta, & mortem subiere, sustinere dicuntur universalis Ecclesiastici ædifici molem, ut vivæ fundamenta. Hinc vero ad invitum copia. Illeph. de Flores de Agone Martyr.

luminarum robur, & celstitudinem transeunt;

ut nihil esse illis firmius, atque sublimius,

ostendatur. Ut autem designetur, quanti sint

apud Deum meriti, quamque eximiæ, & excelsi

Martyres, tressæ nominantur triumphantis in cælo Ecclesiæ, quam pulchritudine,

& proceritate sua magnificè decorant, ut

pretiosissimis è gemmis ædificatae. Hanc etiam

Martyrum sublimitatem agnoscit Ephrem,

dum illos commendans Ser. de 40. Martyribus, ait: O exercitus incomprehensibilis! S. Ephr.

O senatus irreprehensibilis! O gens sancta, &

populus electus, heredes vitae, atque resurre-

ctionis, astra lucidissima, ac lucerne inextin-

guibiles. Nescio quam eximiæ sanctitatis,

gloriæ, & divini splendoris incomprehensi-

bilitatem Martyribus attribuit, ut eorum præ-

dicet supra reliquos omnes eminentiam, &

majestatem.

400 Secundò, S. Gregorius Nazian. Ora.

1. contra Julianum: Christianis quidem hand

quaquam triste, & calamitosum est, quod pro

Christi nomine passi sunt, imo omnium beatissi-

mum, non propter futura tantam premia, sed

propter hujus etiam vita splendorem, & liber-

tatem, quam sibi ipsi per exhausta pericula pe-

pserunt. Preme illa: imo omnium beatissimum;

quibus distinctè ostendit, beatus, ac proin-

de sublimius nihil esse, quam pati pro Chri-

stus, alludisse ad locum Pauli 1. ad

Timo. 3. 13. Qui bene ministraverint, gradum

bonum sibi acquirent, & multam fiduciam in

fide, quæ est in Christo Jesu. Ubi gradus boni

est valde egregius; & pro fiduciam Græ-

cæ est eadem vox magnifica, id est, libertas

magistri, alludisse ad Timo. 3.

Beatus noster Nicetas Setronius, scitè obseruat pati pro

libertatem, ponit Græcè à Nazianzeno Chri-

stus, magistri, alludisse ad locum Pauli 1. ad

Timo. 3. 13. Qui bene ministraverint, gradum

bonum sibi acquirent, & multam fiduciam in

fide, quæ est in Christo Jesu. Ubi gradus boni

est valde egregius; & pro fiduciam Græ-

cæ est eadem vox magnifica, id est, libertas

magistri, alludisse ad Timo. 3.

Beatus noster Nicetas Setronius, scitè obseruat pati pro

libertatem, ponit Græcè à Nazianzeno Chri-

stus, magistri, alludisse ad locum Pauli 1. ad

Timo. 3.

K flula-